

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด
ผู้เขียน	นายอับดุลเลาะ อูมา
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาและการสถาปนาราชวงศ์อับบาสิยะฮ์ 2) เพื่อศึกษาชีวประวัติของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด 3) เพื่อศึกษาลักษณะการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเอกสารโดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด ลักษณะการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด ทั้งเอกสารปฐมภูมิ (Primary Source) และทุติยภูมิ (Secondary Source) นำข้อมูลมาตรวจสอบและแยกตามหัวข้อใหญ่และย่อย แล้ววิเคราะห์ลักษณะการปกครองของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด

ผลการวิจัยพบว่า เคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด(อัลอับบาสิยะฮ์ อัลฮาซิมียะฮ์) เป็นผู้นำที่มาจากสายตระกูลเดียวกับท่านนบีมุฮัมมัด (ﷺ) ซึ่งไปบรรจบที่ท่านอับดุลมุฏฏอลิบปู่ของท่านนบีมุฮัมมัด(ﷺ) เคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด เป็นผู้ปกครองที่เปี่ยมด้วยวิชาความรู้ในแขนงต่างๆ เป็นผู้นำทางศาสนา เป็นผู้นำด้านการปกครอง เป็นผู้นำด้านการรบ จนท่านได้รับฉายาว่า "الرشيد" คือผู้ปราดเปรี๊ยะ สำหรับการปกครองเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด ท่านได้แบ่งงานรับผิดชอบและมอบหมายงานต่างๆให้ข้าหลวง (อะมีร์)ตามแคว้นต่างๆซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารแคว้นโดยตรงโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากส่วนกลาง ด้วยความฉลาดปราดเปรี๊ยะของท่าน ทำให้ท่านสามารถกระจายอำนาจการบริหารตามแคว้นต่างๆ แก่บรรดาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถในการบริหาร ด้วยความสามารถดังกล่าวทำให้ท่านปกครองราชอาณาจักรอับบาสิยะฮ์ด้วยความเจริญต่างๆ และยังฝังงุดความยุติธรรม และนำความเสมอภาพ สันติภาพสู่ประชาชาติทั้งปวง

ด้วยความสามารถของเคาะลีฟะฮ์ ฮารูน อัรรอชิด ทำให้นักประวัติศาสตร์ทั้งในอดีตและปัจจุบันต่างก็ยอมรับในความเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยมแห่งคริสต์ศตวรรษที่ 9 ของราชอาณาจักรอับบาสิยะฮ์ว่าท่านเป็นนักปกครองที่มีความสามารถที่สุดคนหนึ่งของโลก ไม่ว่าจะเป็นด้าน บุคลิกภาพ สติปัญญา และการจัดวางระเบียบการปกครอง จนได้รับการขนานนามว่า บิดาแห่งเคาะลีฟะฮ์ฮารูนของราชวงศ์อับบาสิยะฮ์

Thesis Title : An Analytical Study of Caliph Harun al-Rashid's Administration
Author : Mr. Abdulah Uma
Major Program : Islamic Studies
Academic Year : 2004

Abstract

The research aims 1) to study how and why the Abbasid dynasty had been established. 2) to study Caliph Harun al-Rashid biography, 3) to study the characteristic of the governing administration of Caliph Harun al-Rashid

The method in which the researcher used was the compiling data about the history of Caliph Harun al-Rashid and his administration from documents of primary source, and secondary source checking the data and itemized it according to its titles and Sub- titles, then analyzed the characteristic of his administration

The research has found that Caliph Harun al-Rashid (al-Abbasi al-Hashimi) was born in the high dignity of the same honoured-line in the family tree of the Prophet Muhammad (Peace be upon him) from which both lines traced back to Abd al-Muttalib, the Prophet's grandfather himself. Harun al-Rashid was the Knowledgeable ruler in various fields. He was not only the religious spiritual leader, but also the best administrator and the war commander as well. Thus he, was named ' **al-Rashid** ' which means 'genius scholar'. He divided the state responsibilities and entrusted administering to high commissioners of each territory in Abbasid empire who could govern the state administration independently. Caliph Harun al-Rashid had wisely decentralized his kingdom to each state governor who was a skillful administrator. Therefore, the kingdom was prosperously developed and the people could enjoy their rights justly, equally and peacefully.

Due to his magnificently ruling his domain, Harun al-Rashid had been accepted by the historians, past and present, as the best chief-administrator of the 9th century AD. He had a powerful personality under his wise- well-planned management in the empire, the extent to which he was proudly given the title of the father of the Caliph in the Abbasid dynasty .

موضوع البحث :	نظام الحكم في عهد الخليفة هارون الرشيد (دراسة تحليلية)
الباحث :	عبد الله عمر
قسم :	الدراسات الإسلامية (سونجكلا نكرين) شطر فطاني
العام الجامعي :	1425 هـ الموافق 4003 م

مستخلص البحث

- يهدف الباحث من كتابة هذا البحث ما يلي :-
- 1- دراسة نسب العباسيين وقيام الدولة العباسية
 - 2- دراسة السيرة الذاتية للخليفة هارون الرشيد
 - 3- دراسة نظام الحكم في عهد الخليفة هارون الرشيد

وقد اعتمد الباحث في هذا البحث منهجيا تاريخيا وجمع فيه المعلومات المتعلقة بالسيرة الذاتية للخليفة هارون الرشيد ونظام الحكم في عهده من المصادر التاريخية الاصلية والثانوية المختلفة المتعلقة بالموضوع . و قسم الباحث بحثه الي أبواب وفصول فرعية وقام الباحث بعد ذلك دراسة و تحليل نظام الحكم في عهد الخليفة هارون الرشيد

ومن أهم النتائج التي توصل اليها الباحث هي أن الخليفة هارون الرشيد (الهاشمي العباسي) يلتقي نسبه بالنبي (ﷺ) في عبد المطلب جد النبي (ﷺ) وأن الخليفة هارون الرشيد كان عظيما ملا أعماله سمع الدنيا . وبلغت الحركة العلمية في عصره القمة في كل مجال . وهو امام في الدين والسياسة وقائد حربي وهو عبقرى من ذوي الخبرات النادرة في السياسة والادارة ومن القواد المستبلسين الذين مروا علي قيادة الجنود وأتقنوا من تعبئة الجيوش وادارة دفة الحروب مما جعل الناس يصفونه بـ (الرشيد) وكان الخليفة هارون الرشيد ملما في تولية الولاة والعمال علي الأمصار حسب أهليتهم وكفاءتهم ويعزلهم متى وجد سياسة الدولة تقتضي ذلك وكان يصدر تعاليمه الي ادارة النادرة في الأقاليم ولعلمه الباهر وجهده العظيم ومهارته السياسة المتنوعة ازدهرت الدولة العباسية حتي وصلت الي قمة الحضارة في ذلك الوقت

وسادت فيها العدالة ووحدة الصفوف والأمن والسلام بين الأمم الإسلامية جمعاء مما جعل القداماء والمتأخرون من المؤرخين يعترفون بامامته حتي أطلقوا عليه (أمير الخلفاء وأجل الملوك الدنيا) في القرن التاسع من الدولة العباسية وهو أحد الأمراء المجدين في العالم من حيث القوة والأخلاق والثقافة ورجاحة العقل وادارة الدولة وسياستها